

21

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. III, 61/1976

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ....

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
10/12/1969 - 15/1/1970.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ Π Υ Δ Ι Α Σ

Ἐν Πύλῳ τῇ 11- 3-1970

Π ρ ό ς

Ἀριθ. Πρωτ. 626

Τό Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Εἰς Ἀθῆνας

"Ἐχομεν τήν τιμήν νά πέμψωμεν ὑμῖν συνημμένως 35 ἀντίτυπα τοῦ
"Ἑρωτηματολογίου διὰ Γεωργικά Ἐργαλεῖα καί κατ'Ἑθιμον Πυρᾶς", δεόντως
συμπεληρωμένα ὑπό Διδασκάλων τῆς ἡμετέρας Περιφέρειας, διὰ τά καθ' ἑμᾶς.-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ποτὶ τὴν τιμήν

τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Διευθυντὸς Σπυρόπουλος

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Ζιγανίον*....
(παλαιότερον ὄνομα: ...~~.....~~...), Ἐπαρχίας ... *Π.υ.θ.λας*,
Νομοῦ ... *Μ.ε.σ.ση.ν.ίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Γρηγόριος*
Τραπεζοῦρης.... ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ζιγανίον - Κορυνθίας - Μεσσηνίας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *Τ.έ.σ.σ.α.ρ. (4)*.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Περικλῆς Παν. Νικόπολις - Ἀνδρέας Γρηγ. Αντωνίου -*
Παναγιώτης Γεωρ. Μήλιο - Νικόπολις - Λένκος - Κωνσταντ. Λένκος.
ἡλικία *72, 65, 51, 50, 53* ^(ἀντιστοιχίως) γραμματικαὶ γνώσεις *Σκοφαντικὴν - Ἀρραβικὴν - Ἀ' Δημοτικὴν*
- Στ' Δημοτικὴν - Στ' Δημοτικὴν ^(ἀντιστοιχίως) τόπος καταγωγῆς *Ζιγανίον (Ἄηταις)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *ἡ Βίγλα - Ανακοθικὴ καὶ τ.α. Ζερέφια*
Δ.υ.τι.κῶν τοῦ χωρίου Ζιγανίου.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Ἐνηλλάσσοντο κατ' ἐξοχ.*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Εἰς Γ.μ.δ.ικὰ πρόσωπα.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Ἡ διατήρησις τῆς περιουσίας ἐπὶ τοῦ πατρὸς ἐστὶν ἐξαιρετικὴ*
ἀπὸ τῶν πατέρων.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις την γεωργίαν ή μόνον εις την κτηνοτροφίαν ; ή συγχρόνως εις αμφοτέρας, δηλ. την γεωργίαν και την κτηνοτροφίαν ; .....

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ν.α.Ι......

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους, ὡς ἄτομα ἢ με δόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

... Δ' ἐν ὑπὸρχον· ταυτα· Ἐάν τις δὲν ἦτο εἰς
θεῶν· να· καθ' ἡμέραν· κέρος ἢ ὄφελον· ἐν· ἡμερῶν

- 2) Πώς έκαλοϋντο οϋτοι ; (κολληγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) ^{μισακάτορες} ~~Σέμπροι και Πότα~~ ή το ή κοινωνική των θέσις ; ...

Συνήδριος ηττωχολ.....

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;)

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργασαι· ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἴσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος; . . . . .

Ἑλληνικῶς ἐχρησιμοποιοῦν το. ἔργαται, ἄνδρες, καὶ γυναῖκες
καὶ πόλιν ἢ τῶν γεωργικῶν χωρίων.....

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Ναί. Ντόρια. δὲ ἔν. ἡ.*

Δύο ἔτη, ἀναφόρως. καὶ συμφωνίας.....

- 6) α) Οι νέοι και οι νέες του τόπου που έπληθαιναν δι' άνεύρεσιν
 εργασίας ; Οί. Ν. έ. και οι Ν. έ. έργάζοντο. Είς έκαστήν
 εκ των κοινών των Πορταλίων οι Ν. έ. έπληθαιναν δι'.

τοῦ λόγου τῶν • Ποιῶντες οὖν νέοι ἐξηγάγετε δι΄

- β) Ἐπ' ἡγαῖναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; ὡς ἐργάται, ἐποχικῶς...
ὡς τεχνῖται (καρσοὶ, κερῶται).....

20. τεχνικά (κασιγέραι).....

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μέχρι κτὴν κόπραν. ὡς. ἐξ ἧς: κατὰ τὰς θέρων. κτὴν καὶ κατεσκεύαζον. ἐκ θάμνων καὶ γαρφαρίων (Μαντριά) εἰς τὰ χωράφια, καὶ δηλοῦν. ἐπὶ ὅ κετε. ν. αἱ καὶ ζιζερμηδὴ τὰ θεινὸν ὡρον. καὶ μετεκαίγοντο ἐπὶ τοῦ αἵματος.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Τὰ... 1925.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὰ σιδηροῦν ἄροτρα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945, αἱ δὲ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1962.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Σελήδω καὶ Σιγέρο φορὰ τοῦ γέφυρου καὶ ἐπὶ τοῦ καὶ ἀνωμάλου. Τὸ μονόφτερο καὶ τὰ πεδιναῖα.....

Καθάντα, ἐκ Μελώνης Πιρίης καὶ Βουράκης Ἀναστασίου, ἐκ Λαχαναδῶν Πιρίης.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χερσὺνφι... 4. Ἐνὶ..... 7. Σταβάρη... 10. Κρείδι,...

2. Κουζούρι... 5. Μάνα..... 8. Κουζούρι.....

3. Ἀξερηδόνα 6. Σηάδη... 9. Αἰγάτισμα.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1961.....

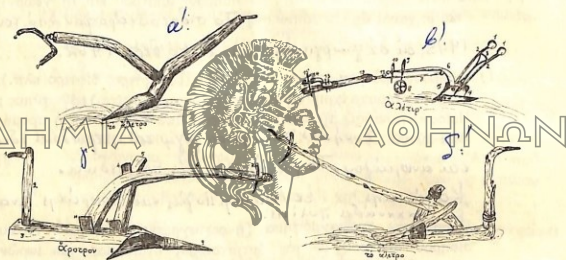
3) Μηχανὴ θερισμοῦ.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ..... 1957.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Ἐκαστὸ ἀγρότης καὶ ἰδιόκην καὶ ἢ πολλαὶ φεραί. ὅπως ἐπιδεικνύεται. ἡρῶ. κιν. κατασκευῇ. κατεσκευάγη καὶ τὰ ἄροτρα... ἐξέφθον. ἐμοχωρίσταν. ἐδ' οἰμαι. β. ἡ.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποία διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν εξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

...Τὸ αὐτὸ ὕνι δι. ὅ. φα. καὶ χ. κ. ρ. α. α., δι. ὅ. α. σ. ν. η.
...δυσ. ἢ περιοχὴ. εἶναι. ἢ περ. ὅ. δη.
...Εἶναι καὶ αὐτὸ τοῦ σχήματος (α) κατωτέρω.

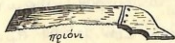

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Τὸ ο. ε. ι. δ. η. σ. ν. η. ἢ..
...δ. ρ. ε. γ. α. ν. κ. τῆ.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ...δ. ρ. ε. γ. α. ν. κ. τῆ.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....
...ξ. κ. ε. λ. α. ρ. ν. ι., ξ. τ. ε. ν. ο. σ. κ. ε. λ. α. ρ. ν. ο., π. ρ. ι. ὄ. ν. ε., ἀ. ρ. ν. ἄ. ρ. ι.,
...τ. ρ. ι. β. ε. ἴ. ζ. ι., ξ. μ. ἴ. ζ. α.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Βόες καὶ ὄνοι .....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; Π. ἀν. τ. ρ. τ. ε. δ. φ. ρ. .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ἔιναι ἀναγκαῖον μετὰ δὲ τοῦ βοῦς διὰ τὸ ἄρ᾽ ἐκείνου
ἡρὶ ὄνων ἐχρησιμοποιεῖτο ἄλλος ζυγὸς ἑκατέρωθεν ἀπὸ τοῦ

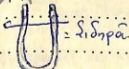
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφίσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Γομύλι .....

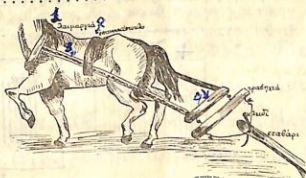
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; 1950 .....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; Πρώτον
Προσαρτᾶται ἐπὶ τοῦ ζεῦλεος καὶ γίνονται ἄρᾳ

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

- 1) Λαιμαρξιά ἢ κορβαίνικα... 2) Σαμπαρόκι...
3) Τραβήχας καὶ 4) Κονκάρκι.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ οὐκ ἔστιν εἰς τὸν τόπον σας. Σημειώσατε ὁ ἄνδρας ἢ ἡ γυναῖκα· στρώνει καὶ αὐτὰς καὶ τὸ γυναῖκα...

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Πρῶτον τὸ ἀροτρον καὶ τὸ ζῶον παραβλήθη κατὰ τὸν οἶον ζεύξιμον ἔστιν καὶ τὸ ἀροτρον καὶ τὸ ζῶον. Εἶτα ὁ γεωργὸς...

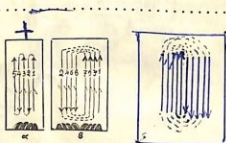
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
Ὁμοίως ὡς ἂνω.....

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). Ἀφ' οὗ τοῦ ζευγμάτος ζεύξιμον τὸ ἀροτρον, ἐξαρχὰς αὐτοῦ καὶ κέρατων καὶ τῶν δυνάμεων οὗτοι...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὅργωνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα ἐγένετο καὶ γίνεται κατ'ὡς ἀναγο-
μενάς αὐλάκας (σχεδιάγραμμα α'). .....

ἢ ὄργωνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίες, ντάμιες, σιάσις, μεσδράδες κ.λ.π.); Ἐγένετο καὶ γίνεται εἰς χωρίδια δηλ. σ. χωρίδια. ....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακίαν; .....

Μ. ἐ. αὐλακίαν. ....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; Παλαιότερον ἐγένετο εἰς τὰ χωρία σκαπάνη χωράγια. ἢ σ. ἐ. ἢ χωρίδια (χωρίδια) εἶναι ἐ. ὁρῶνται. ....

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργωμάτων (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

Π. πλαγίως καὶ βαθιὰ. ....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Ἀραβοσίτου, πατάκα καὶ κηκευτικῶν.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἐξίνοντο. δύο. τὰ πρῶτον.

τὰ πρῶτον βρόχια καὶ φέχεται· Ἀναχυμα καὶ καὶ δεύτερον. φέχον. ὁ κωβρίον μετὰ Νοέμβριον καὶ φέχεται· Διβόλος ἢ σπορά (ὅπου τε καὶ δημητριακὰ σπέρνουνται).....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τὰ πρῶτον βρόχια. ξανὰ. Ἀρχαῖς ἀνείχους δεύτεροι καὶ μετὰ ὀφθαλμικῶν. τρίτοι, καὶ ὁ ἐξίνοντο καὶ τὸ φύτευμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐπὶ ἓν ἔτος.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Διὰ τὸν σῖτον. δύο. Διὰ τὰ ὑποβόλια.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Τὸ σποροσάκουφο, δι' αὐτοῦ σπέννεται. ὁ σπόρος, ὁ ξιχφάκι (καμβάκι) φηλοῖσματος, καὶ τὸ παρὰ ὄνι (ζυνάφι) διὰ νὰ σπέρνεται οἱ αὐτοὶ κίβ.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
 ψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
 τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; **Μ.έ.τ.ή.ν. ἐξηγεσθε τὴν σι-**
-δηρᾶν ράβδον. καὶ βουκέντρας ἢ γκέντρας. Μ.έ.τ.ό.η.δ.δ.
καὶ γεφυροτάκω (ἡτέραν. ὑποδήματος). Μ.έ.τ.ά.τσα.η.ό.ν.ι.ῆ.
μ.έ. ἕνα. γυφον. ἡ.η.η.τα.ω.σ.μ.έν.αν. εἰς.τ.ό. ἕ.ν. αἰ.τρον....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); **Π.ν.ε.α.κ. ἰ.σ.ο.η.έ.α.ω.σ.ι.α. μ.έ.τ.ά. γ.υ.ν.άρ.ι.**

(π.σα.η.ό.ν.ι). καὶ.τ.έ.χ.ε.ται. ὁ.β.α.θ.α.κ.ό.η.η.μ.αι. δ.η.τ.ό.τ.α.ῖ.ο.ν.ε.ν.α.
οἱ.σ.β.ώ.τ.ο.ι. ἢ.α.φ.θ.ο.ί.ω.ς. οἱ.μ.αῖ.ν.τ.ε.ς. δ.η.λ.ω.τ.έ.χ.ο.ν.ε.ται.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
 τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
 περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
 διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
 διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Τὸ ξυνάρι καὶ ὁ κασμάς. Χρησιμοποιούνται εἰς τὰ πόζι. Περὶ ὧν ἐδίδθη διὰ τὴν σκαφὴν καὶ ἐδάφους ἢ τὴν ἰσοπέδωσιν καὶ ὄρθωματος. Ἀντιθέτως τὸ κοσμηθὲν χρησιμοποιεῖται εἰς τὰ ὁματὰ ἐδάφη.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν
 ξυνήθως ἔναι καὶ τὸ πόζι. τρεῖς διὰ τὰ ἰσοπεδῶνουν καὶ ἐδάφος καὶ φέχονται. Σθαφοκόποι.....
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Τὰ ὁματὰ καὶ ὀρθὰ κατὰ τὸ ὄργον. Ὁρμηθὲς καὶ χωράφι δὲ ὀρθοῦν. (ὄρνιθων καὶ ἀνθρώπων) καὶ κατὰ τὸ ὄργον ὄρθωμα. ἢ σπορὰ. Κατὰ τὸ ὄργον ὄρθωμα ὄρθωνει
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. Ὅσα χωράφια δὲν σπέρνοντο δημητριακὰ ἢ ὅσα τὴν προσηγορίαν καλὴν περὶ ὀδὸν εἶχον. σπαρθῇ δημητριακὰ.....
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων. ἔσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Ἐφύζοντο εἰς φακκοὺς καὶ εἰς ἀντάσταιν 0,30 μ. πρὸς τὸν ὅριον καὶ τὸ κοσμηθὲν. Προσηγορίαν τὸ χωράφι εἶχεν ὀρθωθῇ κατὰ τρεῖς φορές καὶ βάδους.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον θερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακὰ. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

...Μὲ καὶ δρεπανιὺν, ξέρον· μικροῦν δόοντα...

...ὅς καὶ κατωτέρω· σχεδιάσμα· (α.) .....

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

- 1) κόσσα.
- 2) χόρτα.
- 3) χέρι ἢ ξυζαρί.
- 4) ὀρθάρι.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....
Ταῦ· δρεπανιοῦ· ὀδοντωτῆ, τῆς· κόσσας· ὁμαλῆς. ....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Ἐκ ξύλου· ἐκ καύκρου (κυρίως ἀπισθίου) ἢ ἐκ πίπης...
Χονδρὴ διαστάσει μὲν ἀποσφρατταῖ· ἀπὸ τῆς χειρὸς

- 5) Ποιος κατεσκεύαζε αυτά τα θηριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) Ο. Λιδηρουνόπουλος, Γ. Γούτσος.....

6) Ἡ το παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θειρισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.). Ἐξερριζώνοντα καὶ θειρία, ρεβιθία, . κύνιαμοι (καυκία); ρόβη. καὶ ἐκριζώνοντα ἀλάκη καὶ σήμερον.

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοιπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ἀναγράφω καὶ τὸ ὕψος τοῦ δημητριακοῦ, ὥστε νὰ καθίσταται δυνατὸν τὸ δεκάτομα συνήθως . 0, 5.0 καὶ 9.60 μ. πρὸς τοῦ ἐδάφους.
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). . . . .

2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). . . . .

Σταχυάκη ἀράχια

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; Ὁ θεριστής κοροῶνται εἰς χεριὰς ἐπὶ τῆς καβακιᾶς (θερισμῆς. μέρος). Ἐκεῖ ἐρχόμενος φανερώνει μόνος ἐν εἰς χεριὰς καὶ γὰρ ἀνὰ δεξιὰ καὶ ἄριστερα.....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ο. δεξιῆς. παρὰ τοὺς μὲν ἐξ ἀριστερῆς. δεξιῆς. δεκά. χεῖρ. ἐξ ὁμοῦ. ὅταν. οἱ χεῖρες ἔχουν ἀνὰ φυχὸν. μῆκος. ἐφαρμόξαι. ἀπὸ τοῦ ὕψους. τοῦ σηκηντριάκου) καὶ. σ. καὶ. χα. εὐρίσκονται. πρὸς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

.....*Χ.ε.ρί.ες... καί... χ.ε.ρ'ό.βο.φα*.....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῖαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

*καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ὅς θερισταί (ἐργά-
ται). χρησιμοποιοῦνται. ἄνδρες καὶ γυναῖκες
τοῦ τοῦ.*.....

- 2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀπακοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρήμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Μ.ε. μεροκάματο. εἰς*

*εἶδος καὶ εἰς χρήμα, ἦτοι ἀπὸ 2 δραχμῶν εἰς
2, 20 δραχμῶν μετὰ παροχῆς φαγητοῦ.*
.....
.....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

*Ἐντροστοκίων. τὴν ἀριστεράν χεῖραν μετὰ χάν. καὶ ἡ κυρία
μετὰ κατὰ τὴν χονδρὴν (τσοφραῖν). ὅτι ἄνδρες ποδῶν
περιέβαλλον τὴν μέσσην τοῦ σώματος μετὰ τσοφραῖν (ξεμάχιον
ἐνδομάτω. ἡ τσοφραῖν 0,30 μ. καὶ τὴν καὶ 1,50 μ), αὐτὲς γυ-
νοῖκες ἔφερον ἐντροστοκοδίσκον, ἢ ἐδόνον ἐπίσω τῆς μέσης
των.*

- Δὲν ἤρχισαν τὸν ἀριστὸν καὶ ἡμέρας. Τρίτη, ἡμέτην
καὶ δαύτα καὶ διακοὺς. Ἐξῆς: ἴδουτε.....

1

- Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι
 συμμὸν Πύργου, ξεχωριστὸν ἀπὸ τοῦ ἀσφύλου, ἐν
 μέρος, μετὰ κέντρον σταχυνά, ἀδρισταῖον. Μετα
 πό, ἐξ ἑσθ' τοῦ ὑποβοῦντος ἀδρισταῖου, ἐν αὐτῷ, ἀδρισταῖος,
 εἰς τὸ πᾶν, ἡρακλεῖον, εἶχεν, γὰρ, κατὰ τὴν, ἐξ ἑσθ' τοῦ
 πό, μέρος, αὐτό, καὶ ὅμοιον, ἔχει, τετραγωνικόν
 σχῆμα, ἐκαστὸς, 2. μ', ὡς, κατωτέρω, ...

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; *Γίνεται καὶ ἐξίνετο ἀμέσως, διότι τοὺς θεριστάς ἀκοφουδεῖ ὁ θεὸς.*
Ἐὰν ὁ μὴ ὁ καρπὸς εἶναι *ῥιζομεγῆς* (ῥιζοφόρος, νηρό-
τα δειλάτα τοιοῦτο κοῦνται ἡφαλίμιν μετὰ στάχυα ἐσθραφικῶς πρὸ τοῦ ἔδαφος. ὅπως τὸ στάχυ ἀπορρο-
γὰ χυμούς ἐν τῇ ¹⁵ *καρφαλίᾳ* καὶ μεσῶν ἐν κοινῇ
κοῦν.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.
- Ὁ δέσιμος δηλ. αὐτὸς τοῦ δεματιάγει, τοῦ ὁδοῦν ἐπὶ τοῦ ἑδάκου τοῦ δέμας ἀποκεφούμενον ἐκ στάχθων, θειγμένων οἰσ. τοῦ ἑδάκου (εἴκοσι ἐν. συνόβω ἢ καὶ ὀγκώτερον). Τοῦτο κατεσκευάζει ὁ ἰδίος, ὡς ἔφη: Διαμορφᾷ τοὺς στάχους ταύτας εἰς δύο μέρη καὶ καμνοῦνεν αὐτὰ ἡλ. ἡ θησίαν τῶν στάχθων κακαβήβω. Ἀπλύνει τὸν ἐπὶ τοῦ ἑδάκου... μέ. καὶ σὺν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; . . . .
- Τοῦ ὁδοῦν καὶ δέμα δέμα δέμα ἐπὶ τοῦ θειγμένου ἀγροῦ, ὡς τε νά. ἀποκεφούμεν. ἐξ. βρον. ὁρῶμα. γῶν, κατὰ τὴν. μεκαφῶν. τῶν. εἰς. τῶν. γῶν. τοῦ. ἀφ. ν. σ. μ. οῦ. . . . .

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἀπὸ τοῦ 1945.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. Γίνονταν φῦλα καὶ θέρμει.
 γεωμύθων. Ἡ. οὐρῶν. τῶν ζευγέμβρων. Ἡ δευτέρου. τὸν
 Δεξέμβριον. καὶ Φεβρουάριον. Ἀπὸ τῶν ἀνέμων. εἰς θηρικὰ ἐδάφη.
 καὶ ἡ κρίση. τῶν. Μάρτιον. καὶ Ἀπρίλιον. εἰς ποταμὸν καὶ ἐδάφη.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. ....

Μ.Ε. σκαπάνην. ....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθηζέτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ θήραν χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν-
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἢ
 κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. ....

Παραμύθων. ὅταν ἐγίνετο καλλιέργεια βίκου,
 τριφυλίου. κ. β. γ. α. β. γ. ἐκρέφαντο. μέχθων. καὶ θάλασσας
 θαλάσσιων. (γ. φατφίνια, καυμαριές, ρίκια. ἢ μέ-
 χθων. ἀχρὶ αἰῶνα. ἀ. γ. δ. καὶ θαλάσσιον. μέρη). ..

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ. ἄ.). Ἡ καλλιέργεια τοῦ. σανοῦ. ἢ ριχισμ. ἀπὸ τοῦ ἔτους

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). ....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κήν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) κατ' ἀρχήν ἐδερίζονται καὶ δερίζονται κατὰ
 ἀγκυφίαν ἢ σωρόν. Μετὰ παρέθουσιν 5-6 ἡμέραν
 θυρίζονται καὶ πρὸς βοήθειαν δερκιστοῦ διδόνται ἡθι-
 στή καὶ ἡ κατωξίσις αὐτῶν καὶ μετὰ παρέθουσιν
 αἴθων 5-6 ἡμέραν δένεται εἰς δερμάτια ἢ ἀγκυφίαν.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Παλαιότεραν συνεκentrώνοντο εἰς τὸ ἀφάνειον
 Ἀρχότερον, ὅταν ἤρχισεν ὁ αἰθωνισμὸς καὶ
 μηχαναὶ συνεκentrώνοντο εἰς τὰ δερματο-
 στασίον. ἔξωθεν τοῦ χωρίου, εἰς τοὺς ἀφράνς.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Οὐκ ἔστιν ὡς
 ταὶ δερμωνοστάσιοι. Τὰ δερμάτια κρηοδεθρύν-
 ται ὁφαματῇ καὶ σχηματίζουν δερμωνιάς.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλώνι; Ὑπῆρχον αἰθωνία, ἐνθα
 ἡθωνίζοντο ἄπαντα καὶ δημητριακά καὶ ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (γεννήματος) αἰσὰ καὶ ἄχυρα
 ἐχίνετο εἰς τὸν αὐτὸν τόπον (αἰθωνία) .....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; Ἐξω καὶ χωρίου καὶ εἰς δέσιν ἐνθα
 ἔημεν ἀμφολοπικὰς (Μαϊστράς), διὰ νὰ διευ-
 κοφῇ κατὰ τὴν καὶ φημισμα .....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρησιμότης του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς οἰκογενείας συγγενεῖς

(ἢ τοπαικτικόν). Τὸ ἐχρησιμοποιοῦν μὲ σειράν, ἢ εὖ δὴ ἡτοποκαθρισμένην, ὅπως ἡ δόξα τοῦ ἑκάστου καὶ κατ' ἑνὶ προνοητικῶς συνεννοήσεται.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀπὸ τῆς 15^{ης} Ἰουνίου ἕως τῆς 15^{ης} Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ). Χωματάλωνο καὶ πετράλωνο.

Κατ' ἀρχαίς ἰσοπεδωνεῖται ὁ τόπος, ἐνθα δα κατα-

σκευασθῇ τὸ ἀλώνι. Κατόπιν τοῦ δίδου κυκλικόν

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). Καθαρίζεται μὲ τὴν ἀξίνα (τοσάνη)

ἀπὸ τῶν διαφόρων χιτάνια (χάρτα), αἵτινα εἶχον συσπρώσει. Κατόπιν τῇ βοηθείᾳ ξυφίνου ἡαῦου καὶ σαρωματινῶν ἢ θαχανιῶν (σαρωθροῦ),

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται καὶ ἡμέρας. Δευτέραν ἢ Τετάρτην ἢ Παρασκευὴν διὰ τῶν παλαιῶν θαχουσίου προαναγγέλλεται διὰ τὴν ἐνάρξιν τοῦ ἀλωνισμοῦ.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Τοιοδοτοῦνται καὶ δεμάτια μὲ κακῶδον συν. καὶ
σταχύων. πρὸς τὸ κέντρον. (λετήχρον). καὶ ἐφάνω...
(ἡφαγίω). οὕτως ὥστε νὰ κρινθῶν. οἱ σταχύες..

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ξύλινος στῦλος, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλουμένης στηγερᾶς
στρούλουρας, δογκάνη, βουγκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. ....

Εἰς τὸ κέντρον καὶ ἐφάνω. ἀφαιρῶνται. ἡ γάρχη
λετήχρον. εἰ καὶ ὁποῖον ἐξαρτᾶται. εἰ καὶ ἐφάνω.
ἄκρον. καὶ σχοινίον. καὶ διὰ τοῦ ἐξέρου ἄκρου τοῦ
ἐξαρτᾶται. εἰ καὶ ἐσωτερικῶν. γῦρον. οὕτως καὶ γῦρον.
ἡ γάρχη. καὶ ἐφάνω.

β) Πῶς ζεῦνται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ταῦτα περιέ-
 ρονται συνδεδεμένα εἰς σφαίραν διὰ σχοινίου, ὃ ποιεῖν
 σχηματίζει ἀηζιὲς περὶ τὸν θαλάσον. ἐκείστων γινώσκου.
 Ἐκέρων σχοινίου μήκους δύο μέτρων. συρδέεται
 ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ στήθερος καθῶς καὶ ἀπὸ μέναι

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδίων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένον ζῶων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

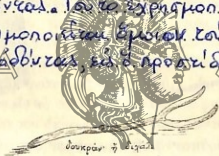
Παλαιότερον, κατὰ τὸν αἰφωνισμόν τοῦ σιταριοῦ
 ἐχρησιμοποιεῖτο ἡ αἰφωνιστική σβάρνα.
 Ἔσχ. σχῆμα βάρανιου παραβηθῆτος ἐξ
 μήκους 4,50 μ. Πλάτους 1 μέτρον καὶ ὕψους 0,40 μ.
 Καὶ ὡς ἐν. περιεστρέφοντα γύρω τοῦ κέντρου.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Δια τὸν σῖτον ἔκαστος ἀφ' αὐτοῦ καὶ ὁ 9ος ἀρὰ τῆς καὶ
ἐξουσίας τοῦ 4ου ἀποχωρησάτω· Δια δὲ τῆς βρώτης
καὶ τοῦ κίβητος τοῦ 2ου νεκτερίωνος μέχρι τοῦ 10ου
πρωϊνίου.

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): . . . . .

... ἐν ἡμῖν. ἀκριβέστερον ἐπὶ τῶν κεντρικῶν. ἐν
τῶν ὁδῶν. Τὸ ἐν τῇ κεντρικῇ ὁδῷ παλαιότερον.
Νῦν χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ κεντρικῇ ὁδῷ. ἐν
τῇ κεντρικῇ ὁδῷ, ἐν τῇ κεντρικῇ ὁδῷ.

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το διχάλι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις τὸ άλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πτους στάχους ; *Ο γεωργὸς μετὰ δέκρινον ἢ ἐπὶ ἐκ. καὶ τοὺς
ἀλφεινιστὰς καὶ ῥιζοῦ ἐν τῷ αὐτῷ (μαγείῳ) ἐπὶ στάχους,
αὗται ἀνεφεακρίνθησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ γυναικῶν.*
- 14) Ἦτο ἐν χρῇσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτῇν). *(Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). . . . .
Διὰ τὸ κτύπημα τῶν γυναικῶν χρησιμοποιοῦνται ἡ . . .
Β.Ι.Τ.σαι, ἀποστραμμένη ἐν φεγγεῖς. ζυγῶν . . .*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.)? *Ἐκοπανίζοντο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὸ χωράφι. σιτάρι, ρεβίθια, ρῶνη, φακή κ.τ.η..*

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοσμήματα μικρὸν ἑνὸς δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἑκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ὑπὸ τῶν μερῶν καὶ οἰκογενείας.....*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἑκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) Ἐστέρωνέτο, καὶ ἄρρη.ν.η.ανί.ῃ. Ἐ.ἡ. αὐ.καὶ. ἔ.το.πο.δε.κ.ῖ.τα. σ.αν.ί.δ. η.ά.χο.ν.ι. ρ., ρ.σ. κ.ο. Οἱ. σ.τά.χυ.ες. ἔ.βα.μ.β.ά.νο.ν.το. κα.τά. κ.ε.ρί.ες καὶ. δι.ὰ. τοῦ. κο.πά.νου. ἔ.κο.π.αν.ί.χο.ν.κα. μ.ό.νο.ν. οἱ. σ.τά.χυ.ες ἐ.πὶ. τοῦ. σ.αν.ί.δο.ι. Ἀ.χυ.ρο.α.ί.η.σ.ι.ς. καὶ. σ.τά.χ.ευ. δ.ῶ. ἐ.π.ί.νε.το.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τῷ ρυθμῷ τῆς ἐργασίας ; .....

Ἐ.π.ρα.βο.υ.δο.υ.ν.το. δι.ὰ.φο.ρα. ἔ.π.ρα.βο.υ.δι.α. ἡ.α.φ.αι.ώ.τε.ρα καὶ. τοῦ. ἔ.ρο.α.κ.ῆ.ς. ....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ἐ.π.ὲ. καὶ. 1957. ....

Α.Κ.Α.Δ.Η.Μ.ΙΑ. .... Α.Θ.Η.Ν.Ω.Ν.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Οἱ. ἀ.λ.ω.ν.ι.σ.μ.έ.ν.ο.ι. σ.τά.χυ.ες. θ.ρ.ί.ν.α.ι. καὶ. λ.ει.ῶ.μα. Σ.ω.ρ.εῖ.ται. μ.έ. τ.ὸ. γ.κυ.ά.ρι. (ἡ.τ.ω.ν.). ἀ.φ.ο.ν. ἡ.ρ.ῶ.τον ἀ.φ.ο.κα.κ.ρ.υ.δ.ῶ. τ.ὸ. ἄ.χυ.ρο.ν. μ.έ. τ.ὸ. δ.ε.κ.ρι.ά.ν.ι. α. Τ.ὸ. γ.κυ.ά.ρι. ἢ γ.κυ.ά.ρι. εἶ.ν.αι. γ.λ.ῆ.ν.ον. ἢ. θ.α.λ.ῆ. καὶ. τ.ὸ. κυ.ρί.ω.ς. γ.κυ.ά.ρι. εἶ.ν.αι. σ.κ.υ.ν.σ.χ.ά.μ.ε.ν.α. Τ.ὸ. κυ.ρί.ω.ς. γ.κυ.ά.ρι. ἔ.χ.ει. σ.χ.ῆ.μα. ὀ.ρ.θ.ο.γ.ω.ν.ί.ο.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Πρώτον, ἀποκαρίχυναι

μέτο δεικνάνι, κατά τό δυνατόν, τό άύχρονον. Κατόλην μέτο
Γκινάρι. Γκινί, ζεται. Ότε ζει, άσφένει, άποκαρρυνομών
καί έποσφένει. ά κέραι, άκρη. σφχ χρόνος. ό καρρός.
σφχ κεντρώνεται. ό φοι. είς. έναν. σωρόν.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Μὲ τὸ γκνῶρι ἢ γινῶρι καὶ τὸ δεκρίαν.

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Οὐδ' ἀνδράς· ἢ ὁ βίηνιστός ἐστι βίαιος. ἐκ χροῖας ἢ ἐκ
ἐξιδού.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλῳνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λέγονται σκυβαζα. Αποχωρίζονται δε. ως ξέρη. ο καθ' ἑν
στατήρ. ὁ φυχιστής. φυχιάει. καὶ σφωρύνει, ἡ γυναῖκα ἢ
ἄλλας ἐργάτας. μένεται ζυγαριά (σφωρματίνι). μαζώνει αὐτό
τὸν σφωρὸν. καὶ τὰ ἀποκαμρύνει. Ταῦτα κατόπιν κοπῶνται
καὶ κοσκινίζονται μετὰ ἀριεστότη (κοσκίνο).

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλ-
 νισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

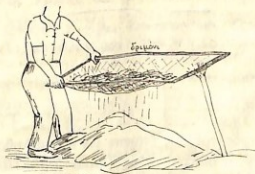
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Λιχνίζονται καὶ σωρῶνται συγχρόνως καὶ τὰ ἔκκεάρι, οὕτω τὸ μὲν
σιτάρι, τὸ μὲν θάρονι. κἀκεῖ πνέεται καὶ σιτάρι καὶ θάρονι ἐπὶ τῷ
Ταυτάρονι ἢ τῷ ἑρμάτι. ἢ τῇ γυναικὶ μετὰ μὲν σαρῶθρος

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρος, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκή-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

νων μετὰ ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Ἐφείλατο ἐν σκευῇ εἰς τὴν σιτὴν 27/100 γ. β. 6)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σώρεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Ἐφείλατο ἐν σκευῇ 26/100 γ. β. 7)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

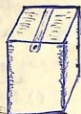
χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Κατεβάλλετο ἡ
δεκάτη, παρ' οὐσίαν, κῶν. σπαήδων ἢ φρατριδων καὶ Δημοσίου
(δικαιοσύνης). Ὁ δ. μέτρον. ἐχρησιμοποιοῦτο καὶ κοινῇ (τενεκέ
ηγερεβαίου, ὡς ἔχει ὁ κερν). ἔχει χωρητικότητά 17 ὀκάδων ἢ
22 κιβῶν σίτου.

μεσοκοίλε

κουπάρι

κούσι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτο-
γραφία αὐτῶν) α. Κατεβάλλετο εἰς εἶδος εἰς τὰ ἀλώνια.

α. Τὸ παπαδιάτικο... β. Τὸ ἀγροφυλακιάτικο...

γ. Τὸ ἀγωνιάτικο ἢ καμωτικό μέ. δ. καίωμα διαίτων ἀγρο-
νισμόν. ἔνα. κουτί εἰς τὰ δέκα. ἦν τε καὶ δ. Τὸν βοδιά.
(ὁ βοδιάς ἐβοσκε ὅρα καὶ βοδία καὶ χωρίου, καὶ εἰς τὸ δέφο)
καὶ ἔφτανε πρὶν ἀμειβθῆναι εἰς τὸ ἔλκεν.

- 3) Πού ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ἔνα. οἰκία εἰς βαχύνια (βαχύνια, γύφτια, καὶ
τὰ ἀποία γαφαυλάρων, γαφάρων, εἰνῶν). Ὁ δ. σφρακτα ἢ τράσι-
τα (πράνιν, σαρκί, χωρητικότης, βορ, ὀκάδων) ὁ δ. κασόνια (γύφτια)
καὶ σὲ τὰς (σεκρύνει) ἢ κούπια ἢ πύδρια.

- 4) Τὸ ἄχυρον πού ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἀπὸ τῆς κεύεσσις ἐν τῷ καὶ χωρίῳ καὶ κή-
στα. προβάλλει. εἰς τὸ κατὰ γινώσκ. καὶ εἰς τὸ σπινθίον...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ ἐγίνετο εἰς τὸ ἀγῶνι. μετὰ τὸ θίξιμα καὶ
αὐτὸ τὸ ἐμπερὰ σπινθίου. μέρος τοῦ σπινθίου. (Διὰ τὸ ἐμπερὰ σπινθίου
καὶ τοῦ ἀγῶνι), διότι τὸ μετὰ τὸ θίξιμα καὶ τὸ ἀγῶνι παρέρχεται ἐπὶ τοῦ ἀγῶνι

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Ἐκ τῆς ἀναγραφῆς σχετίζεται ἐν τῷ ἀγῶνι 1.5 κεφ. β'. γ. δ. 6.)

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὴν ἀποκριὰν (πρὸ τῆς καὶ δευτέρης κυριακῆς καὶ...
ἀποκριῶν, εἰς καὶ τὴν καθαράν. Δευτέρης). καὶ.....

Τὸ ἑσπέρas τῆς Παραμονῆς καὶ Ἀγανιῶν καὶ Ροζνι (Κληδόνου)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Τὴν ἀποκριὰν κυρίως τὴν καθαράν. Δευτέρης καὶ
τῆς 9^{ης} καὶ ὥραν, ἀγανιῶν. οὐ καὶ τοῖς σινεκερῶ-
ναι. εἰς τὴν ρούσαν καὶ χωρίον, εἰς τὸ ὑπαιθρον
ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῆς ; εἰς τὸ κέντρον καὶ εἰς τὸν
ὅπου ἡ φωτιά. - 30 -

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Φωτιά ή Λαμνάδα.....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος ἄλλος;....

Τα παιδιά.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, ἀπό ποῖον μέρος; Τα παιδιά περιέρχονται

ἐς αὐξάνων. σ. η. ι. ω. ν. καί. κ. ζ. ε. ρ. ζ. ο. ν. ε. α. ζ. υ. ζ. α. ρ.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τα συνκέντρωνον ἐς τό. η. ι. α. εὐρέχωρον.

μέρη. τοῦ. χωρίου. ἔσχηματιζον. σφαιρὸν. καί

κατόπιν. ἔδωκον. ἡδὲ. οὕτω. ἔσχηματίζετο.

ή φαρμακεία ή ή φωτιά.....

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε πόλιν διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, χορρία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

Ἦερριον. ἐς τὸν. αἶρα. ζον. γ. εκ. ι. ζ. ι.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Τό. ἐσπέραι. η. ρ. δ. ω. τ. ε. ρ. α. ε. κ. η. τ. ω. ν. ἀποκρέω.

ὄφρ. οἱ. κάται. κοι. ἀποκρέψανε. κατὰ. οἰ. κο. κ. εν. εἰ. α. ε. (σοῖ').

Συνεκέντρων. ἔδω. ἔδω. κ. η. ρ. ο. τ. α. ὁ. ἰ. α. ε. τ. α. ὁ. ἰ. ζ. ο. ν.

μέ. τ. α. φ. α. ρ. η. τ. α. ε. κ. η. ν. δ. ι. α. ν. α. ἀποκρέψον. ἄμου.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

[Ανομαστηνύμνον συζυγία: Γρηγόριος
Τρακουράνης, α. διδάσκαλος.
Ε.Η. συζυγία αὐτῆς ἐγένετο ἀπὸ τῆς 10^{ης} Ἀεκεμβρίου
1969 μέχρι τῆς 15^{ης} Ἰανουαρίου 1970.]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

$\Sigma \epsilon \rho \eta \varsigma = 1 = \kappa \epsilon \rho . \text{Α'.α'.} \S .3.$

Συνήδωκε ἡ διανομή τῆς περιουσίας ἐγένετο μετὰ τὸν γάμιον τοῦ πρώτου παιδιοῦ, ἄλλα ὃ ἡπατὴρ ἐκράτει ὑπὲρ αὐτοῦ μέχρι θανάτου του μέρος τῆς περιουσίας (γὰρ καὶ γερατικία του). Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τὸ μερίδιόν του ἐμορφάγετο ἐκ νέου ἐν ἴσῳ εἰς ὅσα καὶ παιδιὰ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ἢ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ διανομή τῆς περιουσίας ἐγένετο μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς, κατόπιν ἐπιστοφῆς, ἣν εἶχε καταδέσει ὁ πατὴρ εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἢ εἰς τὸ Συμβολαιογραφεῖον τοῦ τόπου του, ὥστε μερίδιον ἐλαμβάνον ἅπαντα καὶ τέκνα (ἄρρενες καὶ θήλειαι).

Σελίς 2. Κεγ. Α' α' § γ' 1.

2

του ἔδιδεν καὶ ἐν πρῇ καζιέρειαν εἰς ἄλλον πτωχὸν ἢ ἱκανὸν νὰ κα-
ζιέρῃσι καὶ ἐν.

Σελίς 2. Κεγ. Α' α' § γ' 4.

Ἡ ἀμοιβή των ἦτο εἰς εἶδος (πέντε ὀκάδες γένημα-σιτάρι-) ἢ
εἰς δραχμαὶς 1,20 πρὶν τὸ 1920. Μετὰ τὸ 1920 ἀπὸ 25 δραχμῶν
μέχρι 150 δραχμῶν μέχρι τοῦ 1968.

Σελίς 2 Κεγ. Α' α' § γ' 6 α).

ἀνέωρεσιν ἐργασίας εἰς τὰ κτήματα τῶν γεωνικῶν χωρίων. (Των αὐ-
τῶν καὶ Γρηγόριος καὶ Λιόκαρπος. Εἰς Μητρίτσκαρον, βορείως τοῦ
χωρίου ἢ Εἰς τὰ ἀνδρακωρυχεῖα τοῦ χωματεροῦ, Ἀνατολικῶς
τοῦ χωρίου.

Σελίς 3. κεγ. Α' α' § δ' 1.

ἀγροῦ, μετὰ ἡμέρῃς δέκα ἡμερῶν μέχρι οὗτοῦ ὁ δόκτορ ὁ δὲ
πρὸς θήσανθ' ἐν τῇ κήρῳ.

Ἐπίσης ἡ θήσανθ' ἐγένετο μέ καὶ σὺν τῇ καθαρίᾳ κατὰ τὸ φαι-
νόηρον, διότι αὕτη κατὰ τὸ δόκτορ ἀποστρέφει τὴν κήρῳ τῶν γῶν, ἡ γῶν,
βοῶν κ.τ.λ. καὶ μετὰ καὶ σὺν δόκτορ.

Σελίς 6 § 9

θαλασσινὰ τῶν γῶν, διερχόμενος καὶ τὸν τοῦ στήθους αὐτῶν, δεδομέ-
νου οὗτοῦ οἱ ὄντοι ἐξέκουν διαίτη συνάμενος τοῦ στήθους ἐν.

Σελίδα 4. Κεφ. Α'. §) στ'. 2.

Τό παλαιότερον γύψινον ἄρσενον ὠκοιάζειν πρὸ τοῦ ἐκονιζόμενου (γ'). καὶ τὸ νῦν χρησιμοποιούμενον ὠκοιάζει πρὸ τοῦ (δ').

Διαφέρουν ἐν ταῖς ἐξῆς σημείοις: 1) Ἡ ἀνεροπόδι τοῦ παλαιότερου ἦτο μεγαλύτερη καὶ εὐδεδῶ, ἀναδέχεται τοῦ νεωτέρου σχηματίζει ἐπίσσω πρὸ τοῦ ἄνω (ὀρόν) μετα' ἐπὶ ὁποίας συνδέεται ἡ χειρο-
 θαλή. 2) Ταῖς θτερὰ ἦσαν στενὰ, μικρότερα καὶ οὐχί ποδὶ
 φογῆς πρὸ τοῦ ἄνω ὡς καὶ σημερινοῦ. καὶ 3) τὸ ἐνὶ τοῦ νῦν
 χρησιμοποιουμένου εἶναι ηζαυτέρου καὶ μακρύτερου τοῦ παλαι-
 οτέρου.

Σελίς 3. κεφ. Α', § Ε 1'
 Τύποι σιδηρῶν ἀρότρων.

Οι ἐμφαίνονται ἐν ταῖς φωτογραφίαις.

A = Μονότροπο.

B = Δίτροπο.

Μέρη αὐτῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1) Χερουσί.

5) Γάντζο

2) Ἀγροτρονόδα

6) Βέρχα.

3) Ἐνί ἢ ὕνι.

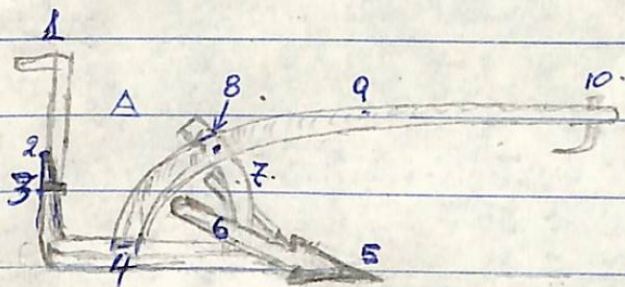
7) Σταβοίρι

4) Φτερό ἢ γτερά (δίτροπο)

Σελίς 4. Κεφ. Α' § 1 σελ. 3).

6

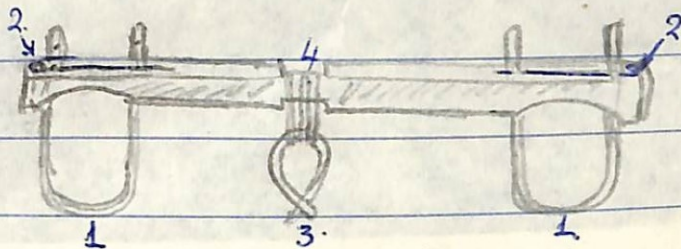

Ἀγέτρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ζυγός

- 1) Χερούζι.
- 2) Οὐρά ἀγερτρούδας
- 3) Κουζούρι.
- 4) Μάιναι σταβαριού.
- 5) Ἐνὶ ἡ' ὄνι.

- 6) Φτερά
- 7) Σηάδη
- 8) Σηαδύρουνι
- 9) Σκαβαίρι
- 10) Κρεδὴ.

- 1) Ζεύγες (εἶθιναι ἡ' σιδηραὶ).
- 2) Μηγέζια.
- 3) Γούζι.
- 4) Λουριά.

σεφί 6 § 12

πὸ στήθος ἢ θαιμαριά, ἥτις προσδένεται ὑπὸ δύο θουριῶν εἰς τὸ ἑνὸν
 μέρος τοῦ κραχήφου. Κατόπιν προσαρτῶνται καὶ τραβηχτά ἐν τῇ
 θαιμαριά, αἵτινα εἶναι ἐν σχοινίῳ ἢ αἰθυσίᾳ, μέγαντρον εἰς τὸ
 ἄκρον αὐτῶν, διερχόμενοι δι' ὀρήτης τῇ σιδερίᾳ τῇ θαιμαριάς. Εἰς
 τὸ ἕτερον ἄκρον ^{ΑΚΑΔΗΜΙΑ} εἶναι σπέρει ^{ΑΘΗΝΑ} προσδεδεμένον τὸ κονταράκι, φέ-
 ρον εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ μεταβητικὸν δακτύλιον μετ' ὀρήτης. Διὰ τῆς
 ὀρήτης ταύτης προσαρτᾶται τὸ ἄροτρον ὑπὸ μέγαντρον, ὃν φέρει τὸ
 σταθάρι τοῦ ἄροτρον. Εἶτα προσδένονται καὶ ἡνία τοῦ γῶν
 ὀφίον κατωθεν τῆς χειροφραβῆς (χέρου θίου) τοῦ ἄροτρον πρὸς
 ὀρήτησιν τοῦ γῶν.

Ἰέρις ζ. κε' Α' γ' δ β. 1).

καὶ ἀγοῦ οἱ γεῦσαι διέρχονται διὰ τῶν ὀστέων τοῦ θυροῦ τοποθετοῦνται
 τὰ μηγεῖα. Μετὰ ταῦτα τὸ ἀρότρον, ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ θυροῦ
 καὶ θυροῦ καὶ τοῦ κειδίου τοῦ ἀρότρου. Ἀκοζούδωι τὰ ἡνία τῶν
 γῶν, ἅπανα προσδέονται εἰς τὰ κέρατα αὐτῶν καὶ ἐν τῷ γῶν
 εἶναι ἰδιότροπον προσδέεται διὰ τοῦ ἡνίου τὸ ἀριστερόν οὗς τοῦ ἀρι-
 στεροῦ γῶν ἢ τὸ δεξιὸν τοῦ δεξιῦ γῶν. Τὰ ἡνία κατὸν προσδέ-
 νονται καθαρῶς ὁρίχον καὶ τὸν τοῦ χερουφίου τοῦ ἀρότρου.

Σελίδα 7. Κεφ. Α' § 3).

9

καὶ τὰ ἔτερα ἄκρα τῶν σχοινίων προσδένει εἰς τὴν χειροθαβὴν τοῦ ἁριστεροῦ (τὰ σχοινία εἶναι ὁμόγονα χαλαρά). Οὕτω κατευθύνει τὰ γῶνα, ὡς ἴσως δεξιὰ (κείνουν τὸ δεξιὸν σχοινίον) καὶ ὡς ἴσως ἁριστερά (κείνουν τὸ ἁριστερὸν σχοινίον), ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη ὥστε κλύβου νὰ ἀκοφουδούν κατὰ τὴν προηγουμένην αὐθακίαν ἢ νὰ ἀρθῶσιν κατεύθυνσιν. Προσθῆκει, ὅταν τὸ γῶνον εἶναι ἰδιότροπον, διὰ νὰ ὑποτάσσεται καὶ ὑπακούῃ εἰς τὰς κατευθύνσεις τοῦ χειροθαβῆ, προσδένεται μετὰ τοῦ σχοινίου καὶ τοῦ ὁμοῦ ἑνὸς κέρατος καὶ τὸ ὁμοῦ ἑνὸς οὐλοῦ τοῦ γῶνος, συνήθως τὸ δεξιὸν οὐλὸν μετὰ τοῦ δεξιοῦ κέρατος, διὰ τὸ ἁριστερὸν γῶνον καὶ ἀντιστρόφως διὰ τὸ δεξιὸν γῶνον.

Σελίδα 8. Κεφ. Α' § 4. σχεδιάγραμμα ὀρχώματος γ'

Ἡ ὀνομασία τὸν εἶναι: κίσα-ἔγω. Χαράσσεται μία αὐθακία πρὸς τὸ ἄνω ἢ κατω τοῦ ἄγρου, ὅταν ὁ ἄγρος εἶναι στενός (στερεῖται πηλίου). Κατόπιν ἀντιστρόφως χαράσσεται δεύτερα αὐθακία πρὸς τὸν πρῶτον. Εἶτα ἐπὶ τὴν αὐθακίαν ὅπως ἢ πρῶτη κ. ο. κ.

Σελὺς 9. κεφ. Α'. δ'. γ. γ) 4.

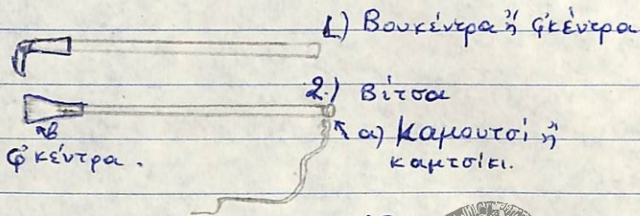
δημητριακά (κριθὴν, βρώμην), βίκον, ἀρακάν, ἕνα.

Διὰ τὸν ἀραβόσιτον τρία. ἕνα κόφθινόν ἡμερον καὶ τὰ ἄλλα δύο ἀρχαῖς ἀνοίγεις. Λέγεται δὲ καὶ τὸ ἕξῃς ἐπὶ τῇ σπορᾷ τοῦ ἀραβόσιτου ἢ κούκζας: "Τοῦ Ἀη-Γιωργίου ἢ σηαρκμένη ἢ γυτρωμένη πρέμει νὰ εἶναι".

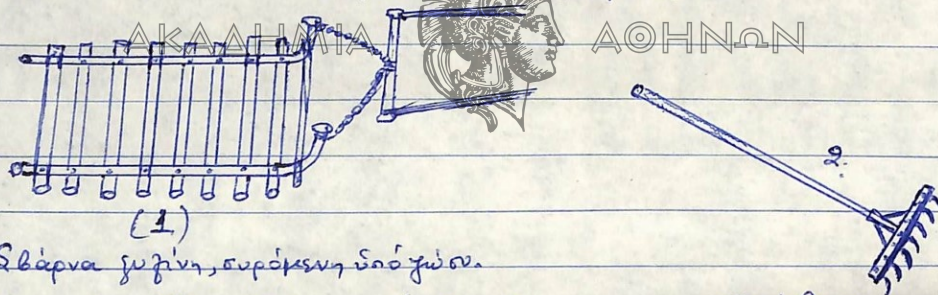
Σελὺς 11 κεφ. Α'. δ'. γ. γ'. ε'.

ὁ γεωργὸς καὶ ὁπισθίων αὐτοῦ ἀμειβομένω ἑκάστος καὶ τὸ σποροσάκκουφο. Γεμίζει τὴν γούκταν τοῦ σπόρου καὶ ρίπτει ἐντὸς τῇ αὐθακίᾳ ἕναν-ἕναν σπόρον καὶ εἰς ἀπόστασιν 20 καὶ 30 ἑκατοστών τοῦ μέτρου ἑκάστον ἕναστον εἰς ὅσιν τὴν αὐθακίαν. Κατόπιν ὁ γεωργὸς διὰ δευτέραι αὐθακίᾳ πησίον τῇ πρώτῃ χώνει τοὺς σπόρους, χωρὶς ὁ δεύτερος ἐργαζῆς (σπορεύς) νὰ ρίπτει σπόρους ἐντὸς αὐτῇ. Εἶτα ὁ γεωργὸς χαράσσει τρίτην αὐθακίαν, ἣν καὶ σπέρνει ἐντὸς αὐτῇ σπόρους ὁ σπορεύς κ.ο.κ. Δηλ. σπὴν μιᾶ αὐθακίᾳ ρίπτει σπόρους ὁ σπορεύς σπὴν ἑπομένη δὲν ρίπτει. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κατθερμαίνονται ἅπαντα τὰ εἶδη τῶν ὀσπρίων.

Σελίς 10. Κεφ. Α' δ γ' 5' β' (1, 2, 3).
Γεωργικά ἔργα καὶ καθαρισμοῦ αἰρότερον κ. ζ. η.

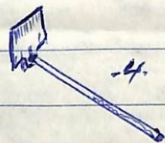

ἢ σσηέδωσι καὶ χωριατικοῦ.

Σβάρνα συζίνη, συρόμενη ἐν ὄχλῳ.

Ἐφ' αὐτῇ ἔδωκεν βάρος τι (γίδους)

Ἄγινα ἢ πῶδινα ἢ πῶδινη.

Παλαιότερον ἐδρίζοντο καὶ δρεπανιοὶ. ἤκερον δρίζονται καὶ κόσσαι
ἢ κοσσιές.

Σελίς 12 κεγ. Β'. α'. 2).

τοῦ δρισταῦ. Ὁ σιδηροῦ σκεφετός φέρεται κόγη καὶ δρεπανιοῦ καὶ
κὸ ἄκρον αὐτῆς μύτη. Τὸ ἔσπερον ἄκρον, κοῦ ποῖον διαπερνᾷ τὴν
χειροφάνην καὶ κρατεῖ αὐτὴν σταθερᾷ φέρεται σφρά.

Σελ. 13 Κεφ. Β' § 4.

“Όταν οἱ χεῖρες εἶναι μικροῦ μήκου (κονεῖς) κοποδεύονται μετὰ σταύχων ἀντιστρόφως καὶ ἐναρξῶς. Κόττωθεν τῶν χειρῶν καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν κοποδεύεται ἐκ τῶν προτέρων τὸ δέμα, ἀποστεφούμενον ἐν καὶ αὐτοῦ δημητριακοῦ. Κατασκευάζονται ὡς ἐξῆς τὰ δέματα: Ὁ δευτὴς δερὶ γὰρ ἀπὸ τῆς ῥίζας τοῦ δημητριακοῦ σταύχους μεστωμένους. Λαμβάνει δέμα ἐξ αὐτῶν, μοιράζει αὐτοῦ εἰς δύο μέρη, σχηματίζει κόμβον ἡμισίου τῶν σταύχων (αἰγῶν κόμβον). Εἶτα χωρίζει εἰς δύο τὸ ἑν μέρος καὶ δι’ αὐτῶν γέρει τὸ ἕτερον μέρος καὶ ἑνώνει πάλιν τὰ διαχωρισθέν μέρη. Σχηματίζεται οὕτω τὸ δέμα, ἔχον ὡς κεφαλὴν καὶ σταύχους. Μετὰ τὴν κοποδέτησιν τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ δέματος, διαί τῶν δύο χειρῶν του θαμβά-
νει πρὸς ἄκρας τοῦ δέματος (οὐρές), τείνει τὸ δέμα (τὰ ἄκρα) ἀντιστρόφως περιεγύγχνονται καὶ κοχρόνως οἱ χεῖρες καὶ αὐτοῦ ἐφυχθὴ κατὰ τὸ δέμα περιστρέφει πρὸς οὐρές του καὶ οὕτω κατασκευάζεται τὸ ζιμαίρι ἢ δέμαϊν.

Σελίς 15 κεφ. Β' § 8) 4)

α) Τὴν κρίσιν, δίδου τρεῖς, ἔγραψε τοὺς τοῦρκους ἡ Ἀγιά-Λογιά καὶ ἡ κωνσταντινουπόλις.

β) Τὴν Πέφην, δίδου ῥέγουν καὶ γεννήματα (σιταίρια) καὶ

γ) Τὸ λαμβάνε, δίδου εἶναι μνημόσυνη ἡμέρα δηλ. γίνονται καὶ μνημόσυνα ἡρῶν καὶ νεκρῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 15 κεγ. β' § γ' 5.

1) Γενήκαν καὶ γεννήματα.

Χορευτικὸ τραγούδι, κατὰ τὸν Δερσιμὸν, εἰς ῥυθμὸν καφαρμακιανῶ.

Γενήκαν' τὰ γεννήματα

καὶ μῆκαμε σὸ δέρο

Μωρ' Βασίλῳ ντερμηντέρω.

Πῆρα τὸ δρεπανάκι μου

καὶ γάω νὰ τὰ δερίσω

μαῦρα μάσια νὰ γοθήσω.

Παίρνω τὸν ἔργο σὰν ἡ ζωὴ

Τὸ χωράει εἶναι μαζάφο

γέσ' μου ἔξω καὶ νὰ κάμω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Βέρχο

ΑΘΗΝΩΝ

Χορευτικὸ τραγούδι, κατὰ τὸν Δερσιμὸν εἰς ῥυθμὸν καφαρμακιανῶ.

Τι τόνε γητεύεις Βέρχο μ'.

Τι τόνε γητεύεις

Τὸν γηφό τὸν ἄνδρα Βέρχο μ'.

Τὸν γηφό τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἀκαμάτρα.

Πούσηςνε τὸν χρόνο Βέρχο μ'.

πούσηςνε τὸν χρόνο

Ἐνα κασι σπόρο Βέρχο μ'.

Ἐνα κασι σπόρο.

Ποιὸς δά κα' δερίσω Βέρχο μ'.

Ποιὸς δά κα' δερίσω.

Ποιὸς δά κα' δερίσω Βέρχο μ'.

Ποιός δ' αὖ καὶ κουβαλῆσαι.

Καί ἡ κατὴ γυναῖκα Βέρχομ'

Καί ἡ κατὴ γυναῖκα.

Καί ἡ κατὴ γυναῖκα Βέρχομ'

Τὸν παρηγορεῖσε.

Γὼ δ' αὖ καὶ δερίσω Βέρχομ'

Γὼ δ' αὖ καὶ δερίσω.

Γὼ δ' αὖ καὶ δερίσω Βέρχομ'

Γὼ δ' αὖ καὶ κουβαλῆσαι.

Ἐκτός τιν' ἀνιστέρω τραγούδιον ἀνταγωνιζομένη καὶ ἄλλα
τραγούδια αἰτοῦσα πρὸς τὴν ἐργασίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γιάννη καὶ ἡ Πηνελόπη.
Πορρωτικό τραγούδι, κατὰ τὸν δεξιόν. Χαίρμις.

Κάτεον σὺν κάρησι, κάτεον σὺν καρδίᾳ.

Δερίσει ὁ Γιάννης μαρ' ἐμὴν Πηνελόπη.

Στοιχημα βάζουν ὁ Γιάννης καὶ ἡ Πηνελόπη.

Ποιός δ' αὖ διγυλίσῃ ἀπὸ τοῦ πρώτου τοῦ γρόμου.

Κ' αἰδέσθω τοῦ γρόμου ἐοίχασε ἡ Πηνελόπη.

Νεράκι, Γιάννη, τὸ στοιχημα τὸ χάνω

καὶ τέτοιο στοιχημα δὲν ζωντανάω.

Ἀγνοοῦμεν δὲ εἶναι καὶ τὸ ἔργον:

Μετά τὸ ἔργον τοῦ θρυσκοῦ, ἕως θρυσκῆς κρατῇ εἰς τὴν μίαν
 χεῖράν του ἀπὸ τῆς μίτης, τῶν θρεπῶν ὅσα καὶ θρεπῶν τῶν
 θρυσκῶν. Κατόπιν καὶ ἡγῶ ὁρίσω του καὶ ἕαν καὶ θρεπῶν
 γεωγραφῶν (συμμεῖση δὲ καὶ θρεπῶν τῶν ἀνυπῶν τῶν θρε-
 σκῶν, εἴτε ἀγορίων εἶναι, εἴτε κοριτσιῶν), ζήτῃται ὅτι οἱ ἀνύ-
 ηαντοὶ θαὶ παντρεύουσιν τὴν χρονιά αὐτῇ (ὅχι μεταφύτων, διότι
 οἱ θρυσκοὶ δυνατόν ναί εἶναι συγγενεῖς). —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ξεφύς 16 κεφ. Β. §. δ'. 2)

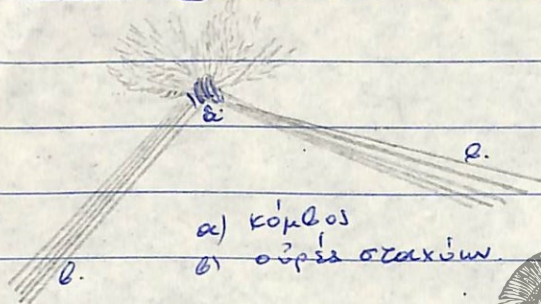
ἀντιστρόφως. Κατόνιν παρατηρεῖται μόνος του εἰς χερίες, τὴν ὁποῖαν
 κοποθετοῦν οἱ δερισταί ἐπὶ τοῦ περιτρίμενου μέρους καὶ εἰς τοποθε-
 τεῖ ἐπὶ τοῦ δέματος καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ. Ἐάν οἱ χερίες ἔχουν
 κανονικῶν μήκος οἱ σταχυεὶ ἐπίσκοπται ἔμπρὸς τὴν αὐτὴν κατεύ-
 θυνσιν, ἐάν ὅμως δέν ἔχουν τὸ ἀνάφορον μήκος οἱ χερίες τοποθε-
 τοῦνται ἐναλλάξ ἀντιστρόφως. Πιέγει κατόνιν τὸ δέμα ἔξω-
 κων εἰς οὐρὰς που διαί των χειρῶν που ἀντιστρόφως καὶ αἰετοῦ καὶ
 χερίες πιεστοῦν κανονικῶς περιστρέφει εἰς οὐρὰς τοῦ δέματος
 ὁμοῦ σχηματίζων κόμβον. Οὕτω κατασκευάζεται ἕνα δέμα εἰς
 ἡ ἡμάρτι ὅπως γίγεται. Ἐργαζοῦν κατὰ τὸ δέμα εἰσπομα δέν
 χρησιμοποιεῖ.

Οἱ χερίες γίγνεται καὶ χερόβοφα.

Δέμα (ἐν σταχύων)

(1)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δεκάτι ἡλικάρι.

Σελ. 16. κσε. Β' ξ δ' ς' 2.)

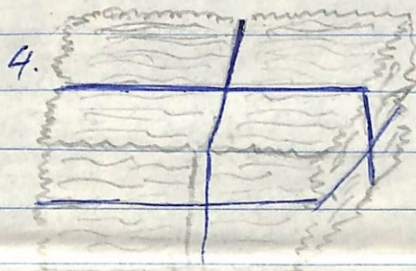
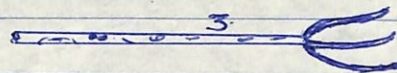
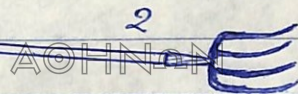
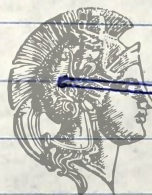
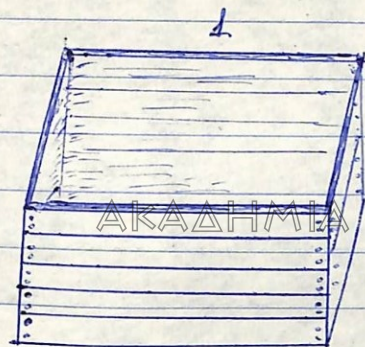
1940. Ἐδρίχεται καὶ δερρίχεται, κατὰ τὸν Μοῖον μέ δρεπάνια καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950 μέ κόσσεα.

Σελίς 18 κεφ. Β'. § στ'. 3).

Διὰ τῶν χειρῶν μέ θινάρι ἢ ἔχινοντο μενάττεις πῇ βοηθείᾳ κασονίου.
(θύμινου κιβώτιον σχήματος ὀρθογωνίου παραβληθῆναι ἔδου ἄνευ βά-
σεων) καὶ ἔδοντο μέ σύρματα ὡς ἔξω: Ἐναὶ ἐργάτης μέ πὸ δεκρί-
ανι μαζῶν τίς ἀγκυρίεις ἀπὸ τὸ χαρφαί καὶ τίς ρίπτει ἐντὸς τοῦ κι-
βωτίου. Ἐτέρος ἐργάτης εὐρισκόμενος ἐντὸς τοῦ κιβωτίου πιέγει
διὰ τῶν ποδῶν τοῦ πὸν σανὸν μέχρι ὅτου τὸ κιβώτιον γεμίσῃ.
Κατόηιν μέ σύρματα καὶ διὰ τῶν χειρῶν δένεται ὁ σανὸς ἐντὸς
τοῦ κιβωτίου. Μετὰ ταῦτα πιέζεται ὁ σανὸς (μενάττεις) πρὸς τὰ
κάτω καὶ τὸ κιβώτιον πρὸς τὰ ἄνω καὶ οὕτω διαχωρίζονται
μενάττεις καὶ κιβώτιον. Ὁμοίως ὡς ἄνωτέρω συνεχίζεται ἡ ἐργασία.

§ 17. Κεφ. Β'. §. στ'. 3).

Ὁ σάνος ζώνεται ἀγκυρῆς μετὰ φινάρι, ὅπως καὶ δεξιότα σίκου καὶ ἐγίνοντο μετὰ ζῶντος μετὰ ἐξῆς ἐργαζομένη.

1) Κασόνι

2) Δεξιότα σιδηρῶν.

3) Δεξιότα ζῶντος.

4) Μετὰ ζῶντος σάνος.

Σελὶς 18 κεφ. Γ' § α'. 2)

σχήματα χειρῶνς μέ τοὺς σταύχους πρὸ τὸ ἐσωτερικόν τῆς θερμότης,
διὰ τὰ προστατεύονται ἀπὸ τὰ ἡλιὰ καὶ τὰ γῶα.

Σελὶς 18 κεφ. Γ' § α'. 4)

Ἐάν συνέβαινε καμμιὰ φορά τὴν ἡμέραν τοῦ γιγνίσματος νὰ μὴν γένῃ
ἄνθρωπος, ὁ νοικοκύρης (ἰδιοκτήτης) τοῦ ἀφωτισμένου γεννημένου πα-
ρὴχ γένε σὴν γυναῖκα του νὰ ἐξοδη εἰς τὸ ἀφῶνι μετ' αὐτὴν ῥόκα-
της. Αὕτη ἐξεκινούσε ἀπὸ τὸ σπῆκε της γινέδοντας, ἤρχετο εἰς τὸ
ἀφῶνι, ἐκείνητο πρὸς τὰ βορειοδυτικά κούκου καὶ ἐξακολουθοῦσε
ναὶ γινέθ. Ἐπίστευον ὅτι κατ' αὐτὸν χρόνον δὲ πνεύση Ζευ-
μος (Μαῖστρος), διὰ τὰ γιγνίσουν οἱ ἀφωτιστάδες.

Σελίς 19. κεφ. Γ' § α'. 5).

24

Ὁ χρόνος χρησιμοποίησεως τοῦ αἵθωνιου ὑφ' ἑκάστου ἔξηρτάτο ἀπὸ τοῦ ποσὸν τῶν δεκατιῶν του. Συνήθως ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ ἐσυνέχιζεν, μετὰ παρέξουσιν ὠρισμένων ἡμερῶν, ἐξ' ὅσον οἱ ὀνόζοινοι συνίδιο κηῖται αἵθωνίδουν καὶ αὐτοί.

Σελίς 19. κεφ. Γ' § α' 7)

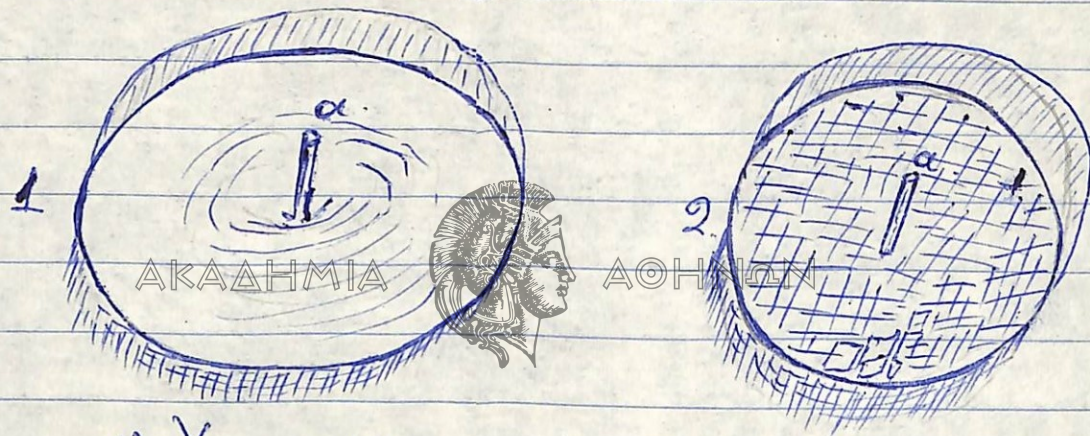
καὶ με' διάμετρον εἴκοσι (20) μέτρων.

Ὅμοιως κατασκευάζονται καὶ τὰ πετραῖθωνα μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι, εἰς τὸ εἶδος στρώνεται τὸ ἔδαφος με' ἠθάκες καὶ κα' κενὰ μεταξὺ τῶν ἠθακῶν γεμίζοντα με' χῶμα, τὸ ὅποτον ὅταν βραχὴ νὰ σκεθρύνεται καὶ νὰ συγκρατεῖ καὶ ἠθακάς (γρίνα ἢ ἀσηροπουζιά).

Μετὰ ταῦτα εἰς τὸ κέντρον τοῦ αἵθωνιου ἐνεπηγνύετο κατακόρυφος στῶχος ὑψοῦς ἀπὸ τοῦ ἔδαφους 1,80 μέτρων καὶ βάθους 0,30 μέτρων. Ὁ στῶχος οὗτος φέρεται στῆχερος.

Σελ. 19. Κεφ. Γ. § 1 α. 7.

25

- 1) Χρυσόμυνο
- 2) Πτερόμυνο
- α) Στήχος.

Σελίς 19 κεφ. Γ' § α' 8)

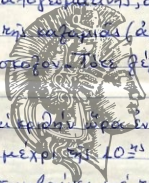
ἡ ζωὴ ἔχει κατασκευασθῇ ἀπὸ θαμνινώδη ἄρταναν (κατσαράναν), γέ-
ρουσαι συζήν ῥάβδον ὡς θαβὴν ἀποκατύνοντα καὶ καθαρι-
σθίντα χορτά καὶ χυμάτα.

Τὰ χυματάφω να μετὰ τὸν καθαρισμὸν ἐπαφείονται με' ἄσθα-
νιά (κόρος βοῶν διαβεβυμένη με' ὕδωρ) ἢ κατεβρέχοντο καθῶς
με' ὕδωρ, διὰ να καθήση ὁ κονιορτός (μηνουχός).

Σελίς 19. κεφ. Γ' § α' 9)

Ἡ ὥρα ἐνάρξεως ἀθωνισμοῦ διὰ τὸ σιτάρι εἶναι ἡ 9^η πρωϊνὴ, διότι
μέ τὴν γέστην κόπτεται ἡ καθαριὰ τοῦ σιταριοῦ καὶ τὰ σταίχια τρί-
βονται, μέχρις τῆς 4^{ης} ἀπογευματινῆς, ὅποτε με' τὴν δροσίδα τοῦ
ἀπογεύματος τὸ κόμμο καὶ καθαριὰ (ἀχύρω) καὶ τὰ τρίγικα τῶν
σταίχων καθίσταται εὐστόφοι. Τότε φέχομεν ὅτι, τὸ σιτάρι θου-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Διὰ τὴν βρώμην καὶ τὴν ὥρα ἐνάρξεως τοῦ ἀθωνισμοῦ
εἶναι ἡ 2^α νυκτερινὴ μέχρις τῆς 10^{ης} πρωϊνῆς. Ἐδῶ συμβαίνει
τὸ ἀντιδιδόν ἀπὸ ὅτι συμβαίνει με' τὸ σιτάρι.

Ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀθωνισθῇ ἐν κατὰ τὰς κυριακάς καὶ
μεγάλας ἑορταίς.

Σελίς 20 κεφ. Γ' § α' 10)

κατ' ἀρχήν, ἀρχίζοντες ἀπὸ τοῦ κέντρον ἢ πρὸ καὶ ἔξω. Συγχρόνως
ἀποκόπτεται καὶ τὸ δέμα τῶν δερματῶν, καὶ ὅποια ἀθωνίζονται
συγχρόνως.

κουφούραν (σιδηράν στεγάνην στρογγύλην), διερχομένην διὰ τοῦ
 στήχερος καὶ εὐρισκομένην ἐς τὴν βάσιν αὐτοῦ. Τὸ σχοινίον τοῦτο
 δεῖον ὅπως εἶναι καθαρόν. Ἐτερον σχοινίον ἐξαρτῶμενον ἀπὸ
 τὴν κουφούραν καὶ ἐκ μᾶς δηγείας, ἥτις σχηματίζει ἡ δηγεία
 τοῦ πρὸς τὸ κέντρον εὐρισκομένου γῆδου (ὁμοία δηγεία σχηματίζει
 καὶ ἡ δηγεία τοῦ ἐξωτερικοῦ γῆδου). Τὸ σχοινίον τοῦτο ἀναγκάζει
 τὰ γῆα νὰ περιστρέφονται κυκλῶς καὶ συγχρόνως νὰ ηησιάζ-
 γουν πρὸς τὸ κέντρον (σῆχερον), διότι τοῦτο περιεχίσσεται τοῦ
 σῆχερος καὶ συγχρόνως μπιραίνει τὴν ἀκτίνα τοῦ κύκλου, ἣν σχη-
 ματίζει καὶ περιερόμενα γῆα. Ὅταν τὰ γῆα ηησιάζουν πρὸς
 τὸν σῆχερον γίνεται ἀββαγίδης. Τὸ πρότερον ἐσωτερικῶς εὐρι-
 σκόμενον γῆον φαίνεται δεῖον ἐξωτερικῶν καὶ ἀντιστρόφως. Ὁ-
 τὼς τὰ γῆα φαίνονται μέτῳ ἀντίθετον τοῦ προηγουμένου καὶ
 διακρίνουν κύκλους ἀντίθετον φορᾶς. κ. ο. κ.

Σελὶς 21 κεφ. Γ. σ. α. 11. γ).

28

ἐκ κυρarisson πάχους 0,20 μ. καὶ μήκους 0,80 μ., ὠησιόμενοι
περιφερειακῶς διαὶ κότερων μεταξήνων ἐξασμάτων. Αὕτη ἐξέ-
χυντο ἐν τῶν γῆων καὶ ἐσύρετο κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀφωνίου ἐπὶ
τῶν ἐστρωμένων σταίχων διαὶ τὸν ἀφωνισμόν. Οὕτω ἡ ἀχυρο-
ποίησις τοῦ σιταρίου καλίστατο συντομοτέρα καὶ ἡφωνίζοντο πε-
ρισσότερα δεμάτια.

Τὴν σβάρνα αὐτὴν τὴν κατέσχευαν μόνον τοῦ ὀδοκλήτης.
Ἐπ' αὐτῇ ἔδραον βάρος τὰ ἢ ἐπέβαινε ἐν αεροκον, διαὶ νὰ κα-
λίσταται αὕτη σταδερὰ καὶ κότη τὸ ἀχυρον.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ φύηνα ὄφα καὶ δημητριακά, ὀσπρια (κουκιά,
ῤεβίδια κ. α.) ἡφωνίζοντο διαὶ τῶν πορῶν γῶν γεφυρομένων
καὶ περιφερομένων ἐπ' αὐτῶν.

§ 22 κεφ. Γ' § α' 12)

Κάθε μίαν ὥραν ὅσα τὰ σάχνα γυρίζονται μετὰ δεξιάν,
ὥστε εὐκάω (ἀκοῇ) νὰ ἔρδουν ἐπ' αὐτῶν καὶ ἀνεστρέφω.

§ 22 κεφ. Γ' § α' 14)

ῥάβδου μήκους ἐνὸς μέτρου, ἥ τις εἰς τὸ ἐν ἄκρον φέρεται σχοινίου
ζητόν (ζιτάρι) μήκους 1,50 μ. ἢ ζουρί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

§ 23 κεφ. Γ' § α' 18)

ΑΘΗΝΩΝ

κορινθίων, ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς βάσεώς των. Ταῦτα ἀνεστρέφοντο καὶ ἐπὶ τῆς
βάσεώς των ἐρίνετο ἡ περιβή των σταχέων.

Σελὴς 23 κεφ. Γ' § α' 19).

30

καὶ τὸν κυρίως κόπανον. Ἡ θάβη ἦτο στρογγύλη διὰ τὰ δροῦτες-
και καθὺς μήκους 0,30 μ. Ὁ κυρίως κόπανος εἶχεν σχῆμα ὀρ-
δογωνίου παραβιββησιγέδου μήκους 0,35 μ., ηθάρου 0,30 μ.
καὶ πλάτους 0,05 μ.

Ἐπὶ ἤρχεν καὶ ἕτερον εἶδος κοπάνου μετ' τὸν κυρίως κόπανον
μακρύτερον 0,40 μ., ηθάρου 0,12 μ. καὶ πλάτους 0,05 μέτρων.

Αἱ καὶ ἐπιγάνειαι τῶν ἦσαν ἐσινηδοί, αἱ δὲ ἄνω κυρταί.

ΑΙΣΘΗΣΙΑ 25 κεφ. Γ' § α' ΑΙΘΗΝΩΝ

Ἡ ἐργασία αὕτη ἀποσκοποῦσε εἰς τὸν διαχωρισμὸν καὶ βίβλιν μόνον
τοῦ καρπῶ. Μετὰ τὸ κοπάνισμα ἐβίβλιντο ὁ καρπὸς διὰ τὰ ἀπο-
μακρυνθῶν οἱ ἄφθοι, καὶ ἄλλα κ.τ.η τοῦ σταχυῶς.

Σελὴς 25 κεφ. Γ' § β' 1.

παραβιββησιγέδου. Ἡ ἐπάνω ἐπιγάνεια ἔφερε χεῖφή, ἐκτὴ ἐκτὴ, διὰ τὰ
συγκρατεῖ καρπὸν. Ὁ βόκβρον τὸ μήκος τοῦ εἶναι 1,50 μ. (θάβη 1,80,
καὶ κυρίως ἐκυαριῶ 0,30 μ. καὶ ηθάρου 0,25 μέτρων.

Σελίς 25. κεφ. Γ' §. α'. 231.

Πως λειτουργεῖ ἡ αὐτοκίνητος μηχανή.

Κατ' ἀρχαίς ἀφραδιάζονται (ορίζονται) οἱ σκελετοί (σασί) τῆς μηχανῆς καὶ σταθεροποιοῦνται οἱ τροχοὶ αὐτῆς. Εἰς ἀπόστασιν 30 μέτρων καὶ κατ' ἐξέδον ἐκ τῆς μηχανῆς κοποθεύεται σταθερὸς ὁ κινητήρ αὐτῆς (τρακτέρ). Ἰμάς (ζουρί) διηγῶν ἄνω ἄκρων ἐφάπτεται τῆς περιφέρειας τῆς κεντρικῆς κινητηρίου τροχαλίας τῆς μηχανῆς καὶ τῆς τροχαλίας τοῦ κινητήρος (τρακτέρ). Ὁ ἴμας οὗτος διασκορπίζεται, σχηματίζων τὸ σχῆμα τεταμένου ὀκτώ (~~ὀκτώ~~), διὰ τὴν μὴν δουλεύει ἡ μηχανή. Ἀμα τῇ ἰσχύρι τῆς κινήσεως οἱ ἐρράται ῥίηται ἐντὸς ἐξιδίης θύρῃς τῆς μηχανῆς (στόμα αὐτῆς) ἕνα-ἕνα δεμάει, τοῦ θοοῖον ἀποκόπτεται διὰ μαχαίριδιον τὸ δέρμα κ.ο.κ.

Σελ. 26. κεφ. Γ. § 1).

Ἄρου ὄφθ, ὁ καρπὸς θιχινῶδῃ καὶ ἀνομακρυνθὺν ὄφα τὰ ἄχυρα, οἱ
κόμποι (κόρεσαφα), δίδουν εἰς τὸν σωρὸν σχῆμα στρογγύλον. Σχημα-
τίζουν κατόηιν διὰ τοῦ ἄρου τῆς φιλῆς τοῦ φτωρίου εἰς τὴν βάσιν τοῦ
σωροῦ κύκλον, κατόηιν σταῦρον ἐπὶ τοῦ σωροῦ, διασταυρουμένων τῶν
γραφῶν τοῦ σταυροῦ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ καὶ καρφώνουν εἰς
τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ φτωριὶ διὰ τῆς φιλῆς τοῦ. Κατόηιν ὁ ἰδιοκὴ,
τῆς τοῦ καρποῦ (προκειμένην γὰρ σιτάρι) ὡς κατὰ δικτικῶς τοῦ σωροῦ
μέγιστον ἢ ἀνατολὰς. Σταυροποιεῖται, κάνει τρεῖς μετανοίαις μέ-
χρι τοῦ ἑδάφους, φαίνεται διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ὄφθον καρπὸν ἀπὸ
τῆς κορυφῆς τοῦ σωροῦ, τὸν γίγνεται τρεῖς φορές, εὔχεται «καθὸ γάρ
τω τό γέννημα», καὶ τὸς ῥίπτει ἐπὶ τοῦ σωροῦ τὸ σιτάρι, καὶ
ἔξωθεν.

Τὸ ἔθιμο αὐτοῦ δηλοῖ τὴν φατῶρα τοῦ κατέχει τὸν ἀγρότην καὶ
βράζει τὸν ἄρτον τῆς οἰκογενείας τοῦ διὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀποφοδεῖ
τὸν σελασθὸν, καὶ τρεῖς ὁ ἀγρότης ἢ ῥίπτει τὸ σιτάρι καὶ συγχρόνως δε-
χάται τὸν Θεόν.

Σελ. 27 κεφ. α' § β. 6).

ἡ φαγανιά (σάρωθρον) τοὺς ἀπομακρύνει. Κατόπιν κοπανίζονται καὶ κοσκινίζονται (ἀρχαιοφασχιδόνται) μετ' τοῦ κόσκινου ἢ ἀρχαιοφάσι.

Σελ. 30 κεφ. α' § α' 1.)

Τὸ ἔσθρας τῆς 23^{ης} λαλίου (καθιδύνατο) θύοντο φωτιάς κατὰ κῆκον τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ τοῦ χωρίου, ἀπὸ τοῦ Σχοθίου μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ χωρίου, τοὺς οὕτως ἐπὶ δυν ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδες.

Σελίς 31 κς. α' β' γ' δ' ε' ς' ζ' η' θ' ι' κ' λ' μ' ν' ξ' ο' π' ρ' σ' τ' υ' φ' χ' ψ' ω'.

Ἄκου ἔσθρων καὶ κροστή καὶ ἐκάθητο διὰ τὸν δεινόν, ὁ πρεσβύτερος
καὶ οὐκ ἐκείνη καίενε τὴν ἑσθρὴν καὶ δεινόν διὰ τοῦ σημείου τοῦ
σκαρπῶ, εὐχόμενος: «Πρόνια Πορτὰ». Κατέπινε κρώμενον ὄψι
καὶ ἠερωνιά μαμαρόνι (τὸ φαγνὸ αὐτὸ ἐσυνήλθετο πρὶν ἡμέραν
αὐτῇ). Ἐκραυγῶσαν ὄψι διὰ τῶν χειρῶν τῶν καὶ τρανή καὶ καὶ
ἐσθρὸν ὄψιν ἐπὶ καὶ ὁ πρεσβύτερος ἐρωτᾷ: «Ἐφαγετε;»
οὐδὲν ὁφθαλμοὶ ἀπαντῶσαν: «Ἐφαγεμεν καὶ ἡύκνητο ὁ πρεσβύτερος»
«Πάντα χορῶτα νόσαστε». Ἡ ἄρσις καὶ τρανή καὶ ἐπανάστα
καὶ ἄλλοι ἔρεα φορέε ἐν ὅψι καὶ τὰ αὐτὴς φράσεις.

«Ὅσοι ἐκ τῶν συνδουλημένων ἦσαν ἀνδραῖοι (ἄνδρες-δυναῖται)
ἀπὸ τῆς πρώτης ἠερωνιά ἐκρυβαν ἕνα μαμαρόνι καὶ τὸ ἔβαλαν
πρὶν κοιμηθῶν καὶ ἀπὸ τοῦ πρὸς κέντρου τῶν, δίδει κατὰ τὸν ὅ-
πνον δὲ ἐβλεπον εἰς τὸ ὕπερ τῶν τῶν μέλλοντα σφύγον ἢ τὴν
καὶ ἄλλοι σφύγον.»
Ἀπὸ τῶ φαγνὸ ἐκρυβαν ἕνα κροστή αὐτὸ ἀπὸ τῆς
τράβα καὶ στήρι καὶ εἰς ὄψιν καὶ ἀπὸ τοῦ δακτύλου (παιτῶμα)
ἔσχημαίτην ἀπαντες κύκλον ἥρην καὶ κροστή αὐτῶν
καὶ ἕνα διὰ τῆς χειρὸς τῶν καὶ ἔδωκε εἰς κυκλικὴν κίνησιν. Τότε
προσπαθῶσαν νὰ πιάσων τὸ αὐτὸ μέν τὸ σέμα μόνον.
Ὅσοις καὶ κατῶρυνε τὸ ἔτρωγε.

Μετὰ ταῦτα ἔτρωγε ἀπαντες ἀπὸ τὸ σῆμα καὶ κατηνύθων
καὶ εἰς τὴν πόλιν, ἔδωκε εἰς ἀνακλῆ ἢ Λαφινάδα ἢ Φωτῆς.
Ἄκου συνεκινῶντο ὅσοι καὶ χωρὶς, ἐσχημαίτην κύκλον
ἥρην καὶ φαφινάδας καὶ ἐκρέων ὅμοι ἄνδρες, γυναῖκες
καὶ νέοι, ἐπηρεάζοντες καὶ τὴν φαφινάδα.

Ὁ χορὸς αὐτὸς ἐβαστάδε μέχρι ἄρφα τὴν νύκτα.

Σημειώσιον ὅτι, ἐκδὲ νοικοκυρὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν με-
τὰ τὸν χορὸν ἀπὸ τοῦ ὅπου κατεκράδε τὸ μαμαρόνι καὶ
δεινόν (δὲν ἐκρέων ἐργασίας) καὶ βράδυ ἐπὶ καὶ μίαν

κουφόρα (ζυγοκουφόρα δηλ χωρίς άξονα) έφευγε δέ και αφήνη.
 Κατόνην τήν έγνε στήν άνδρακίω. Τήν έπομένην ή κέραν
 (καδαρά-Αωτέρα) μαζί με τά νυσίσσιμα ραγικά έρωσεν
 έν κορμάτι, κώδε άπομον τή ούκοχενεία, αή το τήν αφήνη
 (ζυγοκουφόρα), γιά να μήν πούσ οιαση ή σαρακοστή δηλ
 να μήν καταβηδούν αδυναμίες των έν τή νηστεία.

Πυραί της 23 Ιουνίου (κρηδόνου).

Τό έσήρας ήναικοντο κατά μήκος τή κυρκικήσ εδού, από του
 προαφίου του δροχίου και έκρηστας μέχρι τήσ άλλης του χω-
 ρίου πυραί από άχυρα κυρίως και τας έπηδύσαν άνδρες
 γυναικες και παιδιά.

Έπίση τό βράδυ έυνηδύκτο να βράουν τας κρηδόνους ή
 ριγικάως έρη: Εύ τό δροχίου ή τας έυνησίζι έβρασαν μία
 σκαμνιά. Τήν σκαμνιά αυτήν τήν έκρησαν αμείζουτα παίδιά
 τό ηηράδι της τρέμ κοπέλλες έπηγάσαν επί τό ηηράδι έρέμ-
 γαν τας κουβάδες των νερό, χωρίς να καταβήδουν κουβέντα
 μεταξύ των ούτε με έτερον άίτζον.

Εύ τήν σκαμνιά αυτήν έρριπον έκαστος τό ριγικό του.
 (αίχταδι, κήφο, πορτοκαή, άχχαούρι ή άνδοδέσμη) με τας άρχικά
 όνόματα έπαινώ έκαστον. Κατόνην τήν σκαμνιά τήν έκέντησαν
 με ένα παυί.

Τήν έπομένην έφοι συνεκέντρώνοντο ήρίς τή σκαμνιά
 δια να βράουν τας κρηδόνους (ριγικά). Ένας άντρα έμελες
 τήν έξαγωγήν των κρηδόνων έταν-έναν.

Πρίν έξαχθ ή πρώτος κρηδόνος (ριγικό) ένας έν των παρι-
 σταμένων δαί άπήγγεζε ένα τεράστιο και ο έξαχόμενος
 κρηδόνος δαί ή το ηζέν ιδιώς του. Κατέ αυτών των χρόνων
 έφίγαντο άπαντες οι κρηδόνιοι (ριγικά).

Συγκεκριμένως άναείραμε ήρικά τεράστια.

1) Ἀνάμεσα σὴ δάφνα
καίγεται ἓνα καμίνι
ὅπως ὁ κόσμος νὰ καίῃ
ἢ αἰγάνη μου νὰ μείνῃ.

2) Ὁ βασιλικὸς κι' αὐτὸ μαρμαρῶ
τὴν πυρὸν διὰ τὴν ἔχει.
Ἡ αἰγάνη μου κι' αὐτὴ παντρεμένη
τὴν ἔγνοια τὴν ἔχει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Βασιλικὸν ἔχεται ἐνὶ σὴν καρδίᾳ
χρὶς νὰ περνεῖ ἢ ἡ ἀγάνη μου
νὰ κόβῃ πέντε καίτοι.

κ.β.η.

Μετά τὴν ἐξαγωγή τῶν κρυφόντων οἱ ἀνδραῖοι ἐφύμωσαν
τὸ στόμα τὴν αἰὲς τὸ νερό ποὺ περιέχει ἡ σταύρα καὶ τὸ
ἔρριπτον εἰς τὰ πετράδια καὶ χερρῖον.

Κατόπιν τῆς βοηθείας καὶ βελόντων ἀντανεκρῶσαν εἰς ἀκτί-
νες καὶ ἡ γῆν ὁρῶν τὸν πυθμὲν καὶ πετράδιον καὶ ἔλθον
καὶ ὕδατος ἐσχηματίζετο τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγαπημένου
ἢ τῆς ἀγαπημένης τῶν.

Τὸ ἔδικον δὲ καὶ τὴν αἰὲς ἐπὶ πυρὸς ἔπαισεν ἀπὸ τοῦ 1940.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

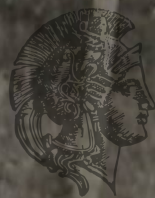

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ